

КОАЛИЦИЈА СИТЕ ЗА ПРАВИЧНО СУДЕЊЕ

Кога судот е обвинет
(предмет - „Општина Центар„)

Февруари, 2017

Издавач:

Коалиција Сите за правично судење

За издавачот:

Д-р. Мирјана Иванова Бојаџиевска

Автори:

Адвокатка Натали Петровска

Дизајн:

Даниел Митковски

Достапно единствено како електронско издание

Оваа активност е спроведена во рамки на проектот Набљудување на судски предмети од областа на организираниот криминал и корупција според новиот Закон за кривичната постапка, поддржан од страна на Стејт департментот на Соединетите Американски Држави – Амбасадата на Соединетите Американски Држави во Скопје, Биро за меѓународна борба против наркотици и спроведување на законот.

Содржината и заклучоците во оваа публикација се единствена одговорност на Коалицијата Сите за правично судење и не ги претставуваат ставовите на Амбасадата на Соединетите Американски Држави во Скопје, Биро за меѓународна борба против наркотици и спроведување на законот

КОГА СУДОТ Е ОБВИНЕТ

Денешната расправа за предметот со работен наслов „Општина Центар,, во која на обвинителна клупа се појавува поранешниот премиер заедно со уште 15 (блиски) соработници, а кои се обвинети за сторено кривично дело „Насилство,, по Чл.386 ст.2 в.в ст.1 , уште практично незапочната беше прекината поради сериозните обвиненија од страна на СЈО против судечкиот судија во овој предмет.

Имено, судијката која го води овој предмет на самата расправа беше обвинета од страна на претставничките на СЈО за сторен „интелектуален фалсификат,, односно со други зборови-сторено кривично дело „Фалсификување на службена исправа,, , а поради фактот што содржината на записникот од минатата расправа, кој бил доставен до СЈО не кореспондира со содржината на наводите изнесени од странките во постапката, а кои се евидентирани на самата аудио-визуелна снимка. За оваа цел СЈО од судот ја побара аудио-визуелната снимка, која очигледно се уште не е направена достапна на ова обвинителство, како би се утврдила оваа повреда, а со тоа и против судечкиот судија да се покренa соодветна кривична постапка.

Законот за кривична постапка во Чл.374 предвидува дека еден од начините на кои се водат записи од одржаните расправи е визуелно-тонско снимање, но исто така и во ст.7 од овој член предвидува и дека странките и бранителот, имаат право по одржувањето на главната расправа да добијат копија од тонската или визуелно-тонската снимка, во печатена или електронска форма. Копија од оваа снимка се доставува веднаш, а најдоцна во рок од 24 часа. Зошто досега СЈО не добило примерок од снимката, туку само записник, не е јасно.

3

Овој акузаторен став на СЈО спрема судијката и барањето да им се предаде примерок од снимката, кој бездруго досега требало да им е даден, беа причина двете обвинителки на СЈО да бидат парично казнети (со казна во износ од по 2.000 евра) од страна на судот, со образложение дека истиот не го почитувале. Вообичаено, редовните барања на странките во постапката, за работите кои се со закон предвидени и загарантирани, не претставуваат основ за казнување. Уште помалку обвинувањето на било кој субјект во судницата дека сторил некое кривично дело, треба да е основ за казнување. Напротив, големина каква што треба да е судот и неговите претставници, чија главна функција е правораздавање и работење во интерес на правдата, најмалку од се треба да бидат повредени кога се соочени со било какво обвинение, впрочем затоа и постојат механизми и правни институти од видот на клевета и навреда, па доколку се утврди дека некои наводи не биле вистинити, честа и угледот на оној кој е навреден или наклеветен се репарира.

Она што е впрочем уште поинтересно во целото ова постапување, е фактот што судијката решила по казнувањето на обвинителките, целиот предмет со сите списи да го прати во Советот на јавни обвинители, при тоа, со испраќање на предметот во Советот на јавни обвинители, правото на обвинителките да поднесат жалба по ова решение е доведена под знак прашалник, бидејќи Совет

предвиден по Законот за кривична постапка, во самиот Основен суд, треба да одлучува по нивната жалба, а тоа подразбира и предметот да е фактички достапен во судот.

Е тука веќе се повлекуваат повеќе прашања од аспект на одговорност. Имено, од една страна ЗКП во Чл.88 ст.3 предвидува дека за казнувањето на јавниот обвинител, судот ќе го извести надлежниот јавен обвинител на јавното обвинителство, додека пак од друга страна во чл.7 ст.3 од Законот за јавно обвинителство за гонење на кривични дела поврзани и кои произлегуваат од содржината на незаконското следење на комуникациите, е предвидено дека Јавниот обвинител ќе биде професионално одговорен за стручните и законските дејствија при неговата/нејзината работа пред Советот на јавни обвинители. Што значи- судот има обврска да го извести надлежниот јавен обвинител на обвинителството-во случајов специјалната јавна обвинителка Катица Јанева, а не Советот на јавни обвинители. А особено ако се земе во предвид фактот дека на овој Совет, ова обвинителство му одговара исклучиво професионално за стручните и законски дејствија кои ги презема, што во никој случај не подразбира-одговорност за вршење на својата работа (детектирање на основи за сомневање за евентуално/наводно сторено кривично дело).

Доколку интенцијата на судот со доставување на сите списи на предметот до Советот на јавни обвинители, беше да се покрене некој вид на дисциплинска одговорност спрема обвинителките од СЈО, истата е ниту заснована на закон, ниту пак на правилникот кој е наменет за утврдување на одговорност на јавни обвинители. Како поткрепа на овој став се надоврзува чл.8 од овој Правилник, кој упатува на тоа-кој точно поднесува предлог за поведување на постапка за дисциплинска одговорност и во кои случаи. Во ниту една од точките на овој став не е опфатено Специјалното јавно обвинителство, а уште помалку пак овој со овој правилник е предвидено судот да покрене иницијатива за поведување на постапка за дисциплинска одговорност. При постапки за дисциплинска одговорност на обвинител, се формира Комисијата (која впрочем и одлучува за дисциплинска одговорност) ,а дури потоа, во втор степен одлучува Советот на јавни обвинители . Што значи, дури и воопшто да имаше надлежност Комисијата или Советот да одлучуваат за дисциплинска одговорност на обвинителките од СЈО, судот има обврска да го извести **ИСКЛУЧИВО НАДЛЕЖНИОТ ЈАВЕН ОБВИНИТЕЛ НА КОНКРЕТНОТО ОБВИНИТЕЛСТВО**, кога ќе дојде до казнување на јавен обвинител во текот на кривичната постапка, а не да доставува целокупни списи, меѓу кои и такви поради кои јавноста беше исклучувана од расправите, на орган кој за тоа нема надлежност. Но, очигледно потребата за создавање на нови практики е сè позастапена ,а особено кога судот е обвинет.